

IXP-90/09

U IME REPUBLIKE HRVATSKE!

PRESUDA

TRGOVAČKI SUD U SPLITU, po sucu ovog suda Vinki Mitrović, u pravnoj stvari tužitelja OFFICINE AVE S.p.A., Via Selvanese 2, Venezia, Italija, zastupan po punomoćniku Rikard Pavlović, odvjetnik u Rikard Pavlović, odvjetnik u Splitu, Gundulićeva 26, protiv tuženika CREDO BANKA d.d. Split, Zrinsko Frankopanska 58, zastupano punomoćniku Meri Juričko, odvjetnici iz Splita, Ćirila i Metoda br. 38, radi isplate 305.792,43 eur-a, na ročištu zaključenom dana 28 siječnja 2010 godine i objavljenom dana 12. veljače 2010 godine

presudio je

I. Ukida se platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi Trgovačkog suda u Splitu pod br. Ovr-2012/01 od 27.9.2001 godine u dijelu u kojem se nalaže tuženiku kao ovršeniku da isplati tužitelju kao ovrhovoditelju iznos od 305.792,43 EUR sa kamatom koje banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju a koja na iznos od 88.454,44 EUR-a teče od 11.12.1999 godine, na iznos od 75.163,50 EUR od 11.6.2000 godine, na iznos od 72.446,00 EUR teče od 11.12.2000 godine, te na iznos od 69.728,50 EUR-a od 11.6.2001 godine, pa sve do isplate, kao i za troškove ovršnog postupka u iznosu od 38.523,60 kn te se u tom dijelu odbija tužbeni zahtjev kao neosnovan.

II. Dužan je tužitelj u roku od 8 dana i pod prijetnjom ovrhe na ime troškova parbenog postupka isplatiti tuženiku iznos od 252.064,00 kn, dok se s preostalim dijelom zahtjeva koji se odnosi na isplatu troškova parničnog postupka za iznos od 154.741,00 kn zahtjev tuženika odbija.

Obrazloženje

Rješenje o ovrsi ovog suda br. Ovr-2012/01 od 27.9.2001 godine stavljeno je izvan snage rješenjem ovog suda od 28.5.2002 godine u dijelu u kojem je određena ovrha i ukinute provedene radnje te je povodom prigovora protiv platnog naloga postupak nastavljen u parničnom postupku temeljem čl. 54. st. 1 i 2 Ovršenog zakona (57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05).

U prigovoru tuženik navodi da se doneseno rješenje o ovrsi ne temelji na vjerodostojnoj ispravi jer promissory note nisu priložene u originalu već u običnoj fotokopiji kao i njihov prijevod. Nadalje, tužitelj ničim ne dokazuje da je po označenim promissory notama pozvao na plaćanje tuženika, a niti je dokazao da je izvršio protest u skladu s odredbama Zakona o mjenici, a što bi bila osnova za vođenje ovršnog postupka na temelju vjerodostojne isprave.

U tijeku postupka sud je izveo dokaz pregledom promissornih nota u presliku dat. Split 14.4.1998 godine, a u prijevodu pod nazivom osobne mjenice ovjerene po stalnom sudskom tumaču za engleski jezik Antonela Pivac od 8.3.2001 godine, pismo Credo banke d.d. dat. 17.4.1998 godine u prijevodu na hrvatski jezik te u presliku na engleskom jeziku, izvadak iz sudskog registra za tvrtku DALMED d.o.o. Split, ugovor br. 07/98 – B zaključen između OFFICINE AVE SPA iz Venecije, Italija i Srećka Gracin dat. 25.3.1998 godine, dodataka ugovoru br. 07/98 – B, aneks br. 1 od 25.3.1998 godine, aneks br. 2 od 25.3.1998 godine, aneks br. 3 od 25.3.1998 godine, aneks br. 4 (pismo s uputama), pismo tuženika upućeno BCI-Venecija od 17.4.1998 godine, adenda br. 1 (br. 07/98-B od 12.11.1999 godine), fax poruka od 12.1.2000 godine u presliku na engleski jezik i u prijevodu po sudskom tumaču, fax poruka nečitko 00 na engleskom jeziku i u prijevodu po sudskom tumaču, fax poruka 21.1.2000 godine na engleskom jeziku i u prijevodu po sudskom tumaču, fax poruka 25.1.2000 godine na engleskom jeziku i u prijevodu po sudskom tumaču, fax poruka od 28.8.2000 godine na engleskom jeziku i u prijevodu po sudskom tumaču, fax poruka od 11.6.2001 godine na engleskom jeziku i u prijevodu po sudskom tumaču, fax poruka od 27.9.2001 godine na engleskom jeziku i u prijevodu po sudskom tumaču, fax poruka od 7.9.2001 godine na engleskom jeziku i u prijevodu po sudskom tumaču.

Nije prijeporno da je u ovoj pravnoj stvari bila donesena prvostupanijska odluka dana 6.4.2005 godine kojom je platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi pod br. Ovr-2012/01 od 27.9.2001 godine ukinut, pa je po žalbi tužitelja Visoki trgovački sud Republike Hrvatske Zagreb u svom ukidnom rješenju pod br. PŽ-3797/05 od 21.11.2008 godine dao naputke da u skladu s odredbom čl. 19 Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim slučajevima (NN br. 53/91) bilo mjerodavno pravo koje su izabrale ugovorene strane te je prvostupanijski sud trebao utvrditi primjenu izabranog mjerodavnog prava.

Tužbeni zahtjev se u cijelosti odbija kao neosnovan.

Osnovan je zahtjev tuženika za naknadom troškova parničnog postupka.

Nije prijeporno da tužitelj potražuje označene iznose iz ovršnog prijedloga od tuženika kao jamca - aliste na temelju vlastitih mjenica izdatih od strane trasanta Srećka Gracina, temeljem kojih se Gracin kao kupac obvezao isplatiti tužitelju iznos od 524.250 dem iz osnovnog kupoprodajnog ugovora, koji je zaključen između tužitelja OFFICINE AVE SPA kao prodavatelja i Srećka Gracina, a koji ugovor je datiran 25.3.1998 godine.

Prijeporno je da li je potraživanje iz ovog mjeničnog prijepora osnovano, a sve uvažavajući prigovore tuženika, odnosno da li je tuženik dužan isplatiti tužitelju iznos kao mjenični dužnik avalista.

Prethodno je prijeporno za utvrditi koje se mjerodavno pravo ima primijeniti u ovoj pravnoj stvari. Osnovano tuženik ukazuje da je rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave izdano na temelju mjenice te da se radi o mjeničnom sporu. Mjениčna obveza je samostalna, apstraktna obveza što znači da je odvojena od osnovnog pravnog posla koji je zaključen između tužitelja kao prodavatelja i Srećka Gracin koji je

kupac i mjenični dužnik. Iz navedenog je razvidno da tužitelj u ovoj pravnoj stvari ne potražuje iznos iz mjenice prema glavnom mjeničnom dužniku Srećku Gracinu nego prema avalisti, a u tijeku postupka stranke nisu isticale prigovore koje bi ukazivale na primjenu ugovorenog mjerodavnog prava. Odredbom glave XVI Zakona o mjenici koji nosi naziv Sukob zakona, određeno je koje se materijalno pravo primjenjuje kod mjenice.

Člankom 97 st. 1 Zakona o mjenici (NN br. 74/94) je popisano da učinak obveze akcetanta trasirane mjenice i izdavatelj vlastite mjenice određuje zakon koji vrijedi u mjestu gdje su ove mjenice plative.

U st. 2 istog članka je propisano da učinak koji proizvode obveze ostalih mjeničnih dužnika određuje zakon zemlje na čijem su području dani potpisi kojima su te obveze primljene.

Budući se radi u ovoj pravnoj stvari o vlastitoj trasiranoj mjenici koju je izdao Srećko Gracin to bi pod pojmom učinak obveze kako je to navedeno u pravnoj normi podrazumijevalo između ostalog i obvezu na isplatu u iznosu kako se izdavatelj mjenice obvezao.

U st. 2 čl. 97 Zakona učinak obveze se odnosi na ostale mjenične dužnika, a u konkretnom slučaju ostali mjenični dužnik bi bio jamac avalist tuženik pod 1, a što upućuje na primjenu materijalnog prava zemlje na čijem su području dani potpisi kojima su te obveze preuzete. Budući je mjenični dužnik - avalist dao potpis kako je to razvidno iz preslika promissornih nota koje su dat. Split 14.4.1998 godine to bi i ova činjenica ukazivala na primjenu domicilnog prava odnosno Zakona o mjenici.

Međutim za navesti je da i prema Zakonu o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja (NN 53/91) i to baš u čl. 20 toč. 17 se navodi da za ugovor o samostalnim bankarskim garancijama, a ukoliko nije izabrano mjerodavno pravo i ako posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo kao mjerodavno, primjenjuje se pravo mjesta gdje se u vrijeme sklapanja ugovora nalazilo sjedište davaoca garancije. I ova zakonska odredba ukazuje, ukoliko se može analognim tumačenjem prihvatiti da se Credo banka javlja kao garant što bi se moglo podvući njezin položaj avaliste odnosno jamac platac i u tom slučaju bi, došlo do primjene domicilnog prava sjedišta tuženika, dakle ponovno Zakon o mjenici Republike Hrvatske.

Člankom 46 st. 1 Zakona o mjenici je propisano da svi oni koji su mjenicu trasirali, akceptirali, intosirali ili avalirali odgovaraju solidarno imatelju mjenice po čl. 46 Zakona o mjenici.

U st. 2 istog članka je propisano da imatelj mjenice ima pravo postupiti protiv svih tih osoba bilo pojedinačno, bilo protiv više njih, bilo protiv svih zajedno, pri čemu se nije dužan držati reda kojim su se mjenični dužnici obvezali.

Tuženik uz prijedlog za ovrhu nije dostavio izvornik mjenice kao vjerodostojni papir već preslik promissory note i prijevod na hrvatski jezik po sudskom tumaču pod nazivom „osobna mjenica“. Ne ulazeći u ostale prigovore koje tuženik u tijeku postupka ističe, prema stajalištu sudske prakse u mjeničnom sporu imatelj mjenice mora priložiti

izvornu mjenicu, jer se prava iz mjenice mogu prema mjeničnim obveznicima ostvarivati samo na temelju izvorne mjenice. Sud je u više navrata poziva stranke da prilože izvorne mjenice, međutim iste su to propustile izvršiti pozivajući se da nisu u posjedu istih. Preslik prijevoda osobne mjenice na način kako je to tužitelj prikazao nije dokaz o postojanju prava imatelja mjenice jer se ta prava mogu ostvariti prema mjeničnim obveznicima samo na temelju originalne mjenice kako to ukazuje čl. 66 Zakona o mjenici. To je zbog toga što je mjenica prezentacijski vrijednosni papir što podrazumijeva da je vjerovnik dužan prezentirati mjenicu kako bi ostvario u njoj sadržano pravo.

Posebno je za navesti da iz dopune ugovora br. 07/98-B (Adenda br. 1))list 108 u spisu) da tužitelj kao prodavatelj i Srećko Gracin kao kupac vrše promjenu prvotno ugovorenih isplata kao i datuma dospeljeća, s napomenom da će tužitelj povući iz banke stare mjenice po primitku novih mjenica, pa se opravdano postavlja pitanje na temelju kojih mjenica tužitelj ima svoje potraživanje. Međutim kako iz Adenduma br. 1 od 12.11.1999 godine pa tako iz prijepiske koja je vođena između tužitelja i Credo banke proizlazi da se radi o nekim novim mjenicama iako može bitno da se radi o istim iznosima. Znakovita je fax poruka tuženika od 27.9.1001 godine upućena tužitelju u kojoj navodi da je Banca Commerciale Italijana dana 2.12.1999 godine vratila izvornik vlastite mjenice kao i preostale tri vlastite mjenice izdane u korist tužitelja, te tuženik se poziva na to da iz tih mjenica nije proizišla nikakva njegova obveza, te nadalje da je postignut sporazum između Srećka Gracin i tužitelja na način da će vraćene vlastite mjenice biti zamijenjene drugima, na različite iznose i s različitim datumom dospeljeća, ali da Srećko Gracin nije nikada tražio od banke da avalira nove mjenice.

Sve je ovo navedeno iz razloga kako bi se opravdala primjena čl. 46 Zakona o mjenici koji izričito upućuje na to da pravo ispunjenja sadržaja iz mjenice može ostvariti samo njezin imatelj i to na temelju prezentacije u izvorniku, a što ne bi proizlazilo iz provedenih dokaza.

Radi gore navedenog ukinut je platni nalog, te je tužbeni zahtjev odbijen sve kako je navedeno u toč. I izreke.

Odluka o troškovima postupka temelji se na članku 154 st. 1 Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine«, broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05. i 02/07., 84/08) time da je tuženiku priznat trošak za zastupanje na ročište od 14.1.2004 godine po 1131 bod, za zastupanje na ročište od 30.1.2004 godine po 565,50 bodova, za zastupanje na ročište od 5.3.2004 godine po 565,50 bodova, za zastupanje na ročište od 9.4.2004 godine po 2.262 boda, za sastav podneska od 22.4.2004 godine po 10 bodova, za zastupanje na ročište od 16.6.2004 godine po 2262 boda, za zastupanje na ročište od 8.9.2004 godine po 2232 bodova, za zastupanje na ročište od 23.3.2005 godine po 2232 bodova, za zastupanje na ročište od 6.4.2005 godine po 1116 bodova, za sastav podneska od 2.6.2009 godine po 50 bodova, za zastupanje na ročište od 2.6.2009 godine po 2232 boda, za zastupanje na ročište od 22.10.2009 godine po 558 bodova, za zastupanje na ročište od 6.11.2009 godine po 2232 boda, za zastupanje na ročište od 28.1.2010 godine po 2232 boda, što primjenom OT br. 7 st. 1, 8 st. 3, 9 st. 1, 2 i 3 i 42 sve primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 69/93, 87/93, 16/94, 11/96, 91/04) iznosi ukupno 19680 bodova, odnosno 196.800,00 kn, trošak pdv-a u iznosu od 45.264,00 kn, pristojba prigovora u iznosu od 10.000,00 kn prema Zakonu o izmjenama i dopunama

Zakona o sudskim pristojbama (NN 137/02) što ukupno iznos 252.064,00 kn. Budući je tuženik popisao parnični trošak u iznosu od 406,805,00 kn, to je odbijen za iznos od 154.741,00 kn sve kako je navedeno u toč II izreke presude budući je trošak obračunat prema stvarno provedenim parničnim radnjama, a u skladu s vrijednosti predmeta spora i OT.

U Splitu, dana 12. veljače 2010 godine

SUDAC:

Vinka Mitrović v. r.

Za točnost otpravka –
ovlašteni službenik

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude (rješenja) nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu u roku od 8 dana od dana dostave presude (rješenja). Žalba se podnosi preko ovog suda za Visoki Trgovački sud Republike Hrvatske u tri primjerka.

DNA:

Pun. stranaka